

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

РІШЕННЯ

_____ 2017

№ _____

м. Київ

Про схвалення висновку Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проекту Закону України «Про антикорупційні суди» (реєстр. № 6011 від 01 лютого 2017 року)

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про запобігання корупції», враховуючи рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 13 жовтня 2016 року № 81 «Про підготовку висновків Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проектів законодавчих актів, поданих на розгляд Кабінету Міністрів України чи Верховної Ради України», Національне агентство з питань запобігання корупції

ВИРІШИЛО:

1. Схвалити висновок Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проекту Закону України «Про антикорупційні суди» (реєстр. № 6011 від 01 лютого 2017 року), що додається.
2. Департаменту антикорупційної політики забезпечити направлення висновку Національного агентства з питань запобігання корупції, схваленого пунктом 1 цього рішення, до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя у встановленому порядку.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національного агентства з питань запобігання корупції Рябошапку Р.Г.

Голова

Н. Корчак

СХВАЛЕНО

Рішення Національного агентства з
питань запобігання корупції
_____ 2017 року № _____

Висновок

**Національного агентства з питань запобігання корупції
щодо проекту Закону України "Про антикорупційні суди"
(проект внесений народними депутатами України
Соболевим Є.В., Сироїд О.І. та іншими,
реєстр. № 6011 від 01 лютого 2017 року)**

Проектом Закону України "Про антикорупційні суди" (далі – проект Закону) пропонується визначити вимоги до суддів антикорупційних судів, особливості їх добору, а також врегулювати особливості формування та функціонування апаратів антикорупційних судів.

У цілому підтримуючи ідею законопроекту, вважаємо за необхідне висловити зауваження до окремих його положень, які зводяться до такого.

1. Частиною першою статті 3 проекту Закону передбачається, що Вищий антикорупційний суд здійснюватиме правосуддя як суд першої інстанції у справах, підслідних Національному антикорупційному бюро України.

Разом з тим, частиною п'ятою цієї ж статті визначено, що у його складі діятиме апеляційна палата, яка переглядатиме в апеляційному порядку ухвали цього суду, що можуть бути оскаржені відповідно до процесуального закону, за винятком тих, якими було закінчено розгляд справи по суті.

Пропонована модель створює певні корупційні ризики, які полягають у тому, що Вищий антикорупційний суд сам виноситиме рішення першої інстанції і сам їх переглядатиме в апеляційному порядку.

Такий підхід не дозволяє вирішити питання забезпечення гарантій незалежності суддів, а навпаки – створює умови для виникнення у них конфлікту інтересів та можливості для зловживання наданими їм повноваженнями.

2. Частиною третьою статті 3 проекту Закону передбачається утворення у Вищому антикорупційному суді рішенням зборів суддів цього суду *інших палат*.

При цьому зі змісту проекту Закону не зрозуміло в яких випадках вони мають утворюватися і які повноваження виконуватимуть.

Таким чином, відсутність чітко сформульованих положень проекту Закону є порушенням принципу юридичної визначеності, і ознакою такого корупціогенного фактору як нечітке (неналежне) визначення функцій, прав, обов'язків і відповідальності органів державної влади, осіб, уповноважених на виконання функцій держави.

3. Відповідно до частини першої статті 13 проекту Закону дисциплінарна палата Вищої ради правосуддя відкриває дисциплінарну справу щодо судді антикорупційного суду *лише після отримання згоди зборів суддів Вищого антикорупційного суду або зборів суддів Антикорупційної палати* відповідно, що формує ризик корупційної складової у системі дисциплінарних проваджень.

4. Положеннями проекту Закону пропонується доповнити частину другу статті 56 Закону України "Про запобігання корупції", передбачивши, що особливості організації проведення спеціальної перевірки щодо кандидатів на посаду судді визначаються Законом України "Про судоустрій та статус суддів", а також проектом Закону.

При цьому особливості щодо проведення спеціальної перевірки закріплюються у статті 25 проекту Закону, зокрема частиною третьою цієї статті передбачається, що уповноважений орган зобов'язаний обґрунтувати своє рішення щодо неможливості проходження спеціальної перевірки кандидатом на посаду судді антикорупційного суду.

У зв'язку з цим слід зауважити, що зміст вказаної норми має на меті не встановлення особливостей організації проведення спеціальної перевірки щодо кандидатів на посаду суддів, а визначення для уповноважених органів, які проводять таку перевірку, додаткових обов'язків, що не узгоджується зі статтею 58 Закону України "Про запобігання корупції".

До того ж серед переліку документів, що необхідно подавати для участі у конкурсі на посаду судді (частина перша статті 23 проекту Закону) не передбачено подання кандидатом на посаду автобіографії і довідки про допуск до державної таємниці (у разі його наявності), які є обов'язковими для проведення спеціальної перевірки.

Враховуючи викладене, вважаємо проект Закону України "Про антикорупційні суди" (реєстр. № 6011 від 01 лютого 2017 року) таким, що містить корупційні ризики, та потребує доопрацювання.

Крім того, з метою встановлення єдиного підходу до законодавчого врегулювання юридичної відповідальності за вчинення корупційних діянь, на наш погляд, доцільно було б наділити Вищий антикорупційний суд повноваженнями щодо здійснення розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, протоколи про вчинення яких були складені посадовими особами Національного агентства з питань запобігання корупції.

У зв'язку з цим пропонуємо закріпити такі повноваження Вищого антикорупційного суду у статті 3 проекту Закону та передбачити у його Прикінцевих та перехідних положеннях (розділ V проекту Закону) відповідні зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Голова

Н.М. Корчак